

Straatgeheimen

Straatgeheimen

Verhalen van dak- en thuislozen

Hugo Verkley

Auteur: Hugo Verkley
Foto en ontwerp omslag: Robin Slots
Fotografie: Frank Dries ©
met uitzondering van de pagina's:
55, 109 Hugo Verkley
ISBN: 978 94 021 1402 7
© 2014 Hugo Verkley

www.hugoverkley.nl

Oh, Heaven, Heaven
What the hell is Heaven?
Is there a home for the homeless?
Is there hope for the hopeless?

Brett Dennen - Heaven

Inleiding

De afgelopen jaren heb ik veel mogen reizen. Zo kwam ik in Chili, Argentinië en Nieuw-Zeeland. Schitterende landen met geweldige natuur en bijzondere cultuur. Landen ook waar je in de grote steden 's avonds menig dakloze ziet liggen onder een stuk karton, proberend wat slaap te vatten. In Utrecht, waar ik woon, is dat anders. Ik kan me niet herinneren dat ik er 's avonds op straat een dakloze heb zien liggen, rillend van de kou. Zouden ze dan allemaal een plekje hebben in de nachtopvang? Nee, zo is het niet, wist ik al door het werk dat ik sinds enkele jaren doe bij een nachtopvang midden in de stad. Regelmatig vertellen gasten mij over hun nachten in de kou. Mensen in mijn omgeving vragen me weleens waarom ik dat werk doe. Is het niet de schuld van de mensen zelf dat zij dakloos zijn geworden? Nee, zeg ik dan, dat is vaker niet zo dan wel. In mijn ogen kan iedereen dakloos worden. Als je wind tegen hebt, is het zwaar trappen.

In dit boek vertel ik zestien verhalen van dak- en thuislozen in Utrecht. Verhalen van mensen zoals jij en ik; mensen die gelukkig willen zijn, maar soms moeite hebben met het vinden van hun juiste weg. Het zijn hun verhalen, met hun waarheden. Ik hoop dat de vertellingen je zullen verbazen, emotioneren en vermaken, maar vooral hoop ik dat je in de verhalen de schoonheid van de mensen ziet.

Hugo

Inhoud

De Surinaamse Maradona	11
De kok uit Tripoli	19
Kameraden voor het leven	25
Leven met een stempel	35
Verlangen naar het einde	43
Trouwen is de toekomst	51
Smachten naar erkenning	57
De verdrietigste verjaardag	67
Het blijde kind van de Heer	73
Fietsen om te vergeten	81
Altijd op de loop	89
Nu niet picobello	95
De man met de dreadlocks	103
Wakker in een nachtmerrie	111
Kinderen als levensdoel	119
Zoeken naar een toekomst	125

De Surinaamse Maradona

Op z'n achterhoofd een zwart plukje haar. Verder is hij kaal. De krulletjes herinneren hem aan vroeger. Diego Armando Maradona. Zo wordt Shiamkoemar in de jaren tachtig genoemd, tijdens zijn glorie dagen als voetballer in Suriname. 'Vroeger had ik net zo'n afro als Maradona', vertelt Shiamkoemar. 'De krullen heb ik nu als symbool. Ze zorgen ervoor dat ik moet terugdenken aan het voetbal en me weer net zo trots voel als vroeger.'

In die tijd wordt hij overal waar hij komt herkend. 'Ik was het middelpunt. Op ieder feest stond ik in het midden en op straat riepen mensen: 'hé, kijk, daar is die topvoetballer, Shiamkoemar!'. Ik werd erkend, voelde me van waarde.' Als Shiamkoemar over zijn gouden jaren vertelt, begint hij te stralen. Zijn ogen glinsteren. Even is hij weer de gelukkige jongeman die het publiek op de banken krijgt.

Als kleine jongen die opgroeit in Paramaribo is Shiamkoemar (1960) een heel stuk minder gelukkig. Shiamkoemar heeft zeven broers en vier zussen. Hij is de jongste thuis. Zijn moeder is huisvrouw, zijn vader heeft de leiding over een groep ambtenaren die verantwoordelijk is voor de tuinen van het presidentiële paleis. Vader en moeder zorgen goed voor

Shiamkoemar, maar één broer niet. Tijdens zijn periode op de lagere school heeft Shiamkoemar de taak om op de koe van de familie te passen. Heeft hij geen school, dan dient hij het dier te verzorgen en niet uit het oog te verliezen. Shiamkoemar is echter liever aan het voetballen.

Terwijl hij op een veldje achter het huis de mooiste doelpunten maakt, laat hij de koe haar eigen weg zoeken. Soms gaat dat goed, vaker verplaatst de koe zich naar de groentetuin van de buurman en eet daar haar buikje rond. Tot grote woede van de broer van Shiamkoemar. 'Als mijn familie erachter kwam dat de koe in de groentetuin van de buurman aan het grazen was, stormde mijn broer op me af. Hij pakte dan een leren riem en gaf me een pak rammel. Ik heb veel rammel gehad. Heel veel rammel...' Shiamkoemar staart voor zich uit. Lippen op elkaar. Littekens springen open. Tranen verlaten zijn ogen en ploffen via zijn wangen neer op zijn blauwe jas. Jaren later doet denken aan zijn jeugd hem nog steeds pijn.

Op zijn zestiende overlijdt zijn moeder aan kanker. Daarna valt het gezin uit elkaar. 'Al mijn broers en zussen verlieten het huis. Waar ze precies heen gingen weet ik niet, veel naar Nederland denk ik. Ik bleef achter bij mijn vader. Om mij te troosten kocht hij toen een nieuwe crossmotor voor me.'

Shiamkoemar zit dan op de lts, maar voetbal blijft zijn grote passie. Dag in dag uit is hij buiten aan het voetballen. 'Toen ik zeventien was vroeg de topclub in de buurt of ik bij hen kwam voetballen. Ik zei dat ik dat niet zou kunnen en dat ik dan maar in een jeugdteam moest gaan spelen. Maar de club wilde dat ik meteen in het eerste kwam spelen, want ze zagen het in me zitten. Ik vond dat raar, wist niet dat ik iets kon.'

Shiamkoemar verovert er snel zijn plekje en schittert. Als regisseur op het middenveld wordt hij dé ster van het team. Drie jaar later vindt er een omslag plaats. 'Onder leiding van Desi Bouterse pleegde het leger in 1980 een coupe. Op een

dag kwamen er drie militairen binnen bij het huis van mijn vader en mij. Ik was bang, dacht dat ze mij wilden gaan vermoorden. Maar dat was niet zo. Ze hadden gehoord dat ik een goede voetballer was en vroegen me of ik voor het leger kwam voetballen, voor hun nationale team dat speelde op het hoogste niveau van het land. Ik had geen werk en besloot het te doen als ik ook in het leger kon werken.'

Dat kan. Shiamkoemar mag al snel aan de slag als magazijnmedewerker in de legerkazerne en hij maakt furore in het legerteam. 'Op de televisie, de radio en in de krant, overal werd er over mij gepraat. Mensen kochten kaarten om mij te zien voetballen. Soms zaten er wel negenduizend mensen op de tribune. Ze juichten voor mij, zongen liederen en droegen mij op handen. Na vier jaar wilde een andere club mij graag hebben. Die club zou mij meer betalen. Ik besloot daar te gaan voetballen, maar mocht toen niet meer werken in het leger. Daarom keerde ik na een jaar terug in het legerteam, want dan kon ik weer werken en verdiende ik dus meer.'

Als Shiamkoemar voetbalt heeft hij liever niet dat zijn vader op de tribune zit. 'Mijn vader wist wel dat ik goed was, dat zag hij op televisie en hoorde hij van mensen uit de buurt. Hij wilde graag bij mij komen kijken, maar ik zei 'nee pa, dat wil ik niet'. Kijk, in het stadion zitten duizenden mensen. Soms mis je het doel of geef je een verkeerde pass en dan schelden de mensen, hoor. Over je moeder, over je vader. Dat moest mijn vader maar niet horen. Maar stiekem ging hij toch kijken. Toen zei hij mij later dat hij was geweest en dat ik een goede voetballer was. Dat maakte mij natuurlijk erg trots.'

Uiteindelijk bergt Shiamkoemar zijn voetbalschoenen op als hij tweeëndertig jaar is. Hij krijgt een topscorersmedaille in het Suriname-stadion en neemt afscheid als topvoetballer. Een nieuw leven wacht op hem. Een leven in Nederland. 'Mijn vader zei "ga". Ik had verder niets in Paramaribo. Geen werk,

geen vriendin. Twee broers hebben mij geholpen met naar Nederland te gaan. Ik moest trouwen om hier te mogen blijven. Ik was niet verliefd, maar ik moest “ja” zeggen. Anders moest ik terug naar Suriname.’ Samen met zijn vrouw, die tramconductrice is, gaat Shiamkoemar wonen in Rotterdam. Daar werkt hij als straattoezichthouder. Hoewel de twee nooit echt verliefd zijn, gaat het een aantal jaar goed tussen Shiamkoemar en zijn vrouw. Uiteindelijk komt er toch een einde aan het huwelijk. Shiamkoemar komt thuis van een dag werken, doet de deur van het huis open en treft daar zijn vrouw aan met een andere man, een collega van haar. Hij pakt direct zijn spullen en vertrekt. Shiamkoemar ruilt Rotterdam in voor Den Haag en probeert daar een nieuwe start te maken. Hij heeft er diverse baantjes en werkt onder meer in de bouw, op een groenteveiling en hij doet inpakwerk. Shiamkoemar ontmoet een andere vrouw en gaat opnieuw samenwonen. Dan herhaalt de geschiedenis zich. ‘Ook haar heb ik betrap met een ander. Basta was het daarna. Basta.’

Weer de tranen. Shiamkoemar ziet zijn leven uit zijn handen glijpen. Van regisseur op het voetbalveld, wordt hij de hoofdpersoon in een boek waarvan de pagina’s steeds zwarter kleuren. ‘Door de problemen met de vrouwen ben ik gaan drinken. Sinds 2006 ben ik nu in Utrecht. Ik heb geen familie, geen werk en geen geld. Dus leef ik op straat. Mijn vader is overleden en mijn broers en zussen willen mij niet. Omdat ik drink. Maar ook toen ik niet dronk, zijn ze mij altijd blijven behandelen als een klein kind. Maar ik ben groot en volwassen geworden. Dat doet zoveel pijn.’

Shiamkoemar slaapt meestal buiten. Soms onder een brug, dan weer ergens in een park. Hele nachten dwaalt hij rond door Utrecht, niet wetende waar hij morgen slaapt en of hij ooit weer een ‘normaal’ leven zal leiden. Hij bedelt om wat